

Haydi Gölümse

Faaliyet ve Etki Raporu

2018–2022

İçindekiler

Özet	3
Sayısal Veri ve Kavramsal Okuma Çerçevesi	4
1. Raporun Amacı ve Kapsamı	4
2. Toplumsal Koşullar ve İhtiyaç Analizi	5
3. Programın Yaklaşımı ve Temel İlkeleri	5
4. Topluma Yönelik Katkı ve Sosyal Etki	6
5. Faaliyet Alanları	6
6. Uygulama ve Operasyonel Süreçler	7
7. Etki ve Sonuçlar	7
8. Dolaylı Etkiler ve Yaygın Etki Alanı	8
9. Paydaşlar ve İş Birlikleri	8
10. Programın Değerlendirilmesi	8
11. Öğrenilen Dersler ve Gözlemler	8
12. Sınırlılıklar ve Karşılaşılan Zorluklar	9
13. Programın Kurumsal ve Toplumsal Katkısı	9
14. Sonuç ve Değerlendirme	9

Özet

Bu rapor, 2018–2022 yıllarında Özürlüler Vakfı tarafından yürütülen Haydi Gülümse Sosyal Destek Programı'nın faaliyetlerini, uygulama süreçlerini ve kayıtlı çıktılarını belgelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dönem, saha temelli sağlık ve sosyal destek uygulamalarının COVID-19 pandemisi koşullarına uyarlanmasını kapsamaktadır. Program, engelli bireylerin ve ailelerinin sağlık, bakım ve günlük yaşam ihtiyaçlarını desteklemeyi sürdürmüştür; pandemi sırasında uzaktan iletişim, izleme ve temassız teslim yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Uygulamalar, her yararlanıcı için oluşturulan “Yaşam Dosyası” sistemi üzerinden yürütülmüş; başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri kayıt altına alınmıştır. Dönemde 1.912 başvuru alınmış, 700 aileye gıda ve hijyen desteği sağlanmış, 52 ev ziyareti gerçekleştirilmiş ve 70 dosya birebir izlenmiştir. 2018–2019 yıllarında 56 cerrahi operasyon gerçekleştirilmiştir.

2020 yılından itibaren pandemi koşulları nedeniyle planlı cerrahi uygulamalara ara verilmiştir. Faaliyetler ağırlıklı olarak sosyal destek, rehberlik ve izleme çalışmalarıyla sürdürülmüştür. Rapor, arşiv kayıtları ve doğrulama belgeleri üzerinden dönemin uygulama kapsamını sunmaktadır.

Sayısal Veri ve Kavramsal Okuma Çerçevesi

Veriler, farklı hizmet ve kayıt birimleri üzerinden sunulmaktadır. Aynı kişi veya aile birden fazla destekten yararlanabilir. Başvuru, aile, operasyon, ziyaret ve izlenen dosya sayıları toplanarak tekil yararlanıcı sayısı ya da ortak bir faaliyet dağılımı oluşturulmaz.

Kavram	Tanım
Başvuru	Vakfa ulaşan destek talebi
Aile / Hane	Sosyal incelemede değerlendirilen yaşam birimi
Kişi	Hizmetten yararlanan birey
Vaka	Aktif izlenen başvuru dosyası
Ziyaret	Ev ziyareti
Görüşme	Telefon veya çevrim içi temas
Rehabilitasyon / Müdahale	Rehabilitasyon veya klinik müdahale süreci
Yardımcı teknoloji	Tıbbi cihaz veya destek ekipmanı

1. Raporun Amacı ve Kapsamı

Rapor, 2018–2022 döneminde programın değişen toplumsal koşullara nasıl uyarlandığını ve hangi desteklerle sürdürüldüğünü ele almaktadır. Kapsam; aynı sosyal destekleri, pandemi öncesinde gerçekleştirilen cerrahi müdahaleleri, ev ziyaretlerini ve birebir vaka takibini içermektedir.

2018–2019 döneminde uygulamalar ağırlıklı olarak yüz yüze yürütülmüştür. 2020 yılından itibaren değerlendirme, rehberlik ve izleme çalışmaları uzaktan ve hibrit yöntemlere uyarlanmıştır. Tamamlanmış ve arşiv kayıtlarıyla doğrulanabilir faaliyetler raporlanmıştır; devam eden veya doğrulama belgesi bulunmayan başvurular bu çıktılara dahil edilmemiştir.

2. Toplumsal Koşullar ve İhtiyaç Analizi

COVID-19 pandemisi, engelli bireyler ve aileleri için sağlık hizmetlerine erişim, rehabilitasyonun sürdürülmesi ve bakım ihtiyaçlarının karşılanmasında güçlükler yaratmıştır. Ekonomik daralma ve gelir kayıpları, ailelerin temel ihtiyaçlara yönelik destek gereksinimini artırmıştır.

Hastanelere erişimin güçleşmesiyle bakım ve hijyen ihtiyaçları öne çıkmıştır. Ailelerin bilgiye erişim ve kamu hizmetlerine başvuru konularında rehberlik ihtiyacı da artmıştır. Bu koşullar, uzaktan destek ve düzenli iletişim yöntemlerinin kullanımını gerekli kılmıştır.

Dönem	Uygulama öncelikleri
2018–2019	Cerrahi müdahaleler, yüz yüze değerlendirme, saha incelemesi ve sosyal destek
2020–2022	Gıda ve hijyen desteği, uzaktan rehberlik ve izleme, temassız teslim; planlı cerrahi uygulamalara ara verilmesi

3. Programın Yaklaşımı ve Temel İlkeleri

Program, bireyin sağlık ve bakım ihtiyaçlarını aile koşulları, ekonomik güçlükler ve bilgiye erişimle birlikte değerlendirmiştir. “Yaşam Dosyası” sistemi; sosyal inceleme, ihtiyaç analizi ve izleme bilgilerinin birlikte kullanılmasını ve desteklerin kişiye özel planlanmasını sağlamıştır.

Hak Sahibi Odaklılık

Destek sunulan bireyler, haklara erişimi desteklenmesi gereken kişiler olarak değerlendirilmiştir.

Etik Yaklaşım

Çalışmalar gönüllülük, mahremiyet ve bilgilendirilmiş onam ilkeleri doğrultusunda yürütülmüştür.

Bilgiye Erişim ve Rehberlik

Ailelerin sağlık ve sosyal destek süreçlerini daha bilinçli yönetebilmeleri için bilgilendirme ve rehberlik sürdürülmüştür.

Uyarlanabilirlik ve Kriz Yönetimi

Program, değişen ihtiyaçlara yanıt verebilmek amacıyla pandemi koşullarına göre yeniden düzenlenmiştir.

Süreklilik ve İzleme

Başvuru, destek ve izleme süreçleri kayıt altına alınmış; yüz yüze temasın sınırlı olduğu dönemlerde uzaktan iletişim kullanılmıştır.

4. Topluma Yönelik Katkı ve Sosyal Etki

Pandemi koşullarının yarattığı sınırlamalara rağmen ailelerle destek ilişkisinin sürdürülmesi amaçlanmıştır. Düzenli iletişim, sağlık ve bakım süreçleri hakkında bilgi verilmesine ve uygun hizmetlere yönlendirmeye olanak sağlamıştır.

Gıda ve hijyen yardımları, ekonomik kırılganlığı yüksek ailelerin temel ihtiyaçlarının karşılanmasını desteklemiştir. Pandemi öncesindeki cerrahi müdahaleler, tıbbi gereksinimler ve uzman değerlendirmeleri doğrultusunda planlanmıştır.

5. Faaliyet Alanları

Gösterge ve dönem	Kayıtlı sayı
Başvuru (2018–2022)	1.912
Gıda ve hijyen desteği alan aile (2018–2022)	700
Cerrahi operasyon (2018–2019)	56
Ev ziyareti (2018–2022)	52
Birebir izlenen dosya (2018–2022)	70

Kaynak: Özürlüler Vakfı başvuru, uygulama ve izleme kayıtları (2018–2022).

5.1 Başvuru ve Değerlendirme Süreçleri

Toplam 1.912 başvuru kayıt sistemine alınmıştır. Başvurular sosyal inceleme, tıbbi değerlendirme ve ihtiyaç analizi çerçevesinde ele alınmış; her dosya için “Yaşam Dosyası” oluşturulmuştur.

5.2 Aynı Sosyal Destekler

Sosyal incelemeler doğrultusunda 700 aileye gıda ve hijyen desteği sağlanmıştır. Pandemi sırasında teslimler, güvenlik koşulları dikkate alınarak temassız yöntemlerle yürütülmüştür. Bu sayı aile sayısıdır; ayrı gıda veya hijyen paketi toplamını ifade etmez.

5.3 Cerrahi Müdahaleler

2018–2019 yıllarında aciliyet gerektiren vakalar için 56 cerrahi operasyon gerçekleştirilmiştir. 2020–2022 döneminde pandemi koşulları nedeniyle planlı cerrahi uygulamalara ara verilmiştir.

5.4 Vaka Takibi ve Saha İzleme

Dönemde 52 ev ziyareti gerçekleştirilmiş ve 70 dosya birebir izleme sürecine alınmıştır. Bu göstergeler ziyaret ve dosya sayısını ifade eder; psikolojik destek veya tedavi sayısı değildir. İzleme bilgileri “Yaşam Dosyası” ve arşiv belgelerinde kayıt altına alınmıştır.

5.5 Pandemiye Uyum

2020 yılından itibaren saha temasının sınırlandırılmasıyla başvuru, değerlendirme ve izleme süreçleri kriz koşullarına uyarlanmıştır. Uzaktan iletişim, dijital araçlarla kayıt takibi ve temassız teslim yöntemleri kullanılmıştır. Bu dönemin kayıt çalışmaları, 2024 yılında uygulamaya alınan ESAKİM ile aynı dönem veya sistem olarak adlandırılmamaktadır.

6. Uygulama ve Operasyonel Süreçler

Uygulama süreci; başvuru, sosyal inceleme, ihtiyaç analizi, destek planı, uygulama ve izleme aşamalarından oluşmuştur. Başvurular kayıt sistemine alınmış, dosyalar üzerinden destek süreçleri izlenmiştir.

2018–2019 döneminde sosyal inceleme ve saha değerlendirmeleri ağırlıklı olarak doğrudan temasla yapılmıştır. 2020 yılından itibaren uzaktan ve hibrit yöntemler kullanılmış; rehberlik dijital iletişim araçlarıyla, aynı destek teslimleri temassız yöntemlerle sürdürülmüştür. Uygulamalar dijital ve fiziksel arşiv kayıtlarıyla belgelenmiştir.

7. Etki ve Sonuçlar

Düzenli iletişim ve uzaktan rehberlik, belirsizlik döneminde ailelerin bilgiye ulaşmasını ve bakım süreçlerini sürdürmesini desteklemiştir. Aynı sosyal destekler, temel yaşam ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlamıştır.

Pandemi öncesindeki cerrahi müdahaleler, çocukların tıbbi ihtiyaçlarına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Sonraki izleme çalışmaları, uygulama sürecinin takibi ve ailelerle iletişimin korunmasına yardımcı olmuştur. Bu değerlendirmeler saha ve izleme gözlemlerine dayanmaktadır.

8. Dolaylı Etkiler ve Yaygın Etki Alanı

Aileler arası bilgi paylaşımı ve yerel iş birlikleri, programın doğrudan desteklerin ötesinde deneyim oluşturmalarını sağlamıştır. Düzenli iletişim, farklı bölgelerdeki ailelerle temasın korunmasına ve bilgilendirmenin sürdürülmesine katkı sunmuştur.

Rehberlik ve yönlendirme çalışmaları, ailelerin kamu kurumlarıyla iletişim kurmasını ve sosyal hizmetlere başvuru yollarını öğrenmesini desteklemiştir.

9. Paydaşlar ve İş Birlikleri

Program; kamu kurumları, sağlık kuruluşları ve yerel paydaşlarla koordinasyon içinde yürütülmüştür. Pandemi koşullarında güvenlik ve süreklilik esas alınmış, gerekli uygulama yöntemleri ilgili kurumlarla birlikte planlanmıştır.

Sağlık kuruluşlarıyla çalışmalar, pandemi öncesi cerrahi müdahalelerin gerçekleştirilmesini desteklemiştir. Yerel yönetimler ve sosyal hizmet birimleriyle ilişkiler, aynı desteklerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasına katkı sağlamıştır.

10. Programın Değerlendirilmesi

2018–2022 dönemi, programın kriz koşullarına uyarlanabilirliğinin önem kazandığı bir dönemdir. Uzaktan iletişim ve temassız teslim yöntemleri, faaliyetlerin değişen koşullarda sürdürülmesine olanak sağlamıştır.

“Yaşam Dosyası” temelli kayıt ve izleme düzeni, ihtiyaç değerlendirmelerinin ve destek kararlarının belgelenmesini sağlamıştır. Dönemin deneyimi, süreklilik için esnek uygulama yöntemlerine ve düzenli kayıtlara duyulan ihtiyacı göstermiştir.

11. Öğrenilen Dersler ve Gözlemler

Kriz koşullarında sosyal desteklerin sürdürülebilmesi için uygulama yöntemlerinin değişen ihtiyaçlara uyarlanması gerektiği görülmüştür. Yüz yüze hizmetlerin kesintiye uğradığı durumlarda düzenli iletişim ve bilgiye erişim önem kazanmıştır.

Ailelerin belirsizlik ve yalnızlık hissini azaltmaya yönelik rehberlik çalışmaları, bakım ve takip süreçlerinin sürdürülmesini desteklemiştir. Aynı yardımların sağlık ve bakım ihtiyaçlarıyla birlikte planlanması, desteğin niteliğini güçlendirmiştir.

12. Sınırlılıklar ve Karşılaşılan Zorluklar

Sokağa çıkma kısıtlamaları ve sağlık riskleri, ev ziyaretlerini ve grup toplantılarını sınırlandırmıştır. Bütçe ve bağış kaynaklarındaki dalgalanmalar, başvuruların aciliyet ve ihtiyaç düzeyine göre önceliklendirilmesini gerekli kılmıştır.

Dijital iletişim araçlarına erişimi sınırlı ailelerle düzenli temas kurulmasında güçlükler yaşanmıştır. Bu koşullar, tüm taleplerin aynı zamanda karşılanmasını ve bazı izleme süreçlerinin sürdürülmesini zorlaştırmıştır.

13. Programın Kurumsal ve Toplumsal Katkısı

“Yaşam Dosyası” kayıtlarının uzaktan uygulamalarda kullanılması, vakfın kayıt ve izleme kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlamıştır. Saha deneyimi, kriz koşullarında hizmetlerin sürdürülmesi için farklı iletişim ve teslim yöntemlerinin birlikte kullanılmasının önemini göstermiştir.

Bilgilendirme, rehberlik ve ayni desteklerin birlikte yürütülmesi, engelli bireylerin ve ailelerinin sağlık, bakım ve günlük yaşam ihtiyaçlarının bağlantılı biçimde değerlendirilmesini desteklemiştir.

14. Sonuç ve Değerlendirme

2018–2022 döneminde program, pandemi nedeniyle değişen koşullara uyum sağlayarak sosyal destek, rehberlik ve izleme çalışmalarını sürdürmüştür. 2018–2019 yıllarında gerçekleştirilen 56 cerrahi operasyonun ardından, 2020 yılından itibaren planlı cerrahi uygulamalara ara verilmiştir.

Döneme ait 1.912 başvuru, 700 aileye gıda ve hijyen desteği, 52 ev ziyareti ve 70 izlenen dosya, uygulama kapsamını farklı kayıt birimleriyle göstermektedir. Edinilen deneyim, sonraki dönemlerde dijital destek süreçlerinin geliştirilmesine ve saha ile uzaktan iletişimin birlikte kullanılmasına dayanak oluşturmuştur.